

Vilmos császár Magyarországon.

Pénteken délután érkezik Mohácsra a német császár és onnan tovább indul a bélyei vadászatra. Utitervét a délmagyarországi kolera miatt eddig még nem változtatta meg, mindazáltal nem tagadják annak a lehetőségét, hogy ha a kolera Délmagyarországon terjedne, abban az esetben a Rex Imperator lemond a bélyei vadászatról.

Vilmos német császárnak pénteki megérkezése alkalmából már a karapancsai vadászkastélyban időző és ott az utolsó rendelkezéseket ellátó Izabella főhercegnő, valamint leányai, Mária Krisztina, férjezett Salm-Salm Manó hercegné, Gabriela és Izabella főhercegnők, valamint Croy-Dülmen Izabella belga hercegnő vasárnap délelőtt 11 órakor a karapancsai vadászkastélyban Izabella főhercegnő fivérének, Croy-Dülmen Károly belga hercegné néhány év előtt itt bekövetkezett elhunyt emlékére a halálzási szobában létesített kápolnában misét hallgattak, amelyet Krischanek József kisköszegi plébános celebrált. A misén megjelent az udvari személyzet is. A főhercegnő leányaival együtt hétfőn a köriserdői vadászlakba ment, ahol bevárják a kedden reggel érkező Mária Henrietta főhercegnőt és férjét, Hohenlohe Gottfried herceget. Frigyes főherceg az ötödik hadtest felülvizsgálatáról csak pénteken reggel érkezik ide. A mohácsi pályaudvaron a német császár fogadására diszátort emelnek.

A német császár fogadására Izabella főhercegnő személyes felügyeletével történnek az utolsó intézkedések. A német császár gróf Eulenburg főudvari marsallal, Pleszen tábornok főhadsegéd, báró Holzling-Berstett őrnagy szárnysegéd, dr Nieder főtörzsorvos, továbbá két titkos udvari tanácsos és kisebb szolgálókkal pénteken délután két órakor érkezik Mohácsra és mindjárt érkezése után cserkészésre indul. A vadászterületet Ambros Frigyes, az udvari vadászok vezetője vezeti. Karapancsán az új vadászkastély berendezése elkészült. Magas, nagy épület ez Mária Terézia-korabeli stílusban, mely a német császárnak kényelmes tartózkodást fog nyújtani. Az épület főhomlokzatára az erkélyes bejárat felett Szent Hubertus képét festették. A kastély előtt az angol park bejáratánál két kőből faragott szarvast helyeztek el. A távoli erdőbe pompás perspektíva nyílik. A kastély földszinti részének piros bőrbutoros hatalmas bejárója és hallja van, amely telve van a bélyei uradalom ábrázoló képekkel. A többi szoba falát Pausinger és Riedinger képei és rézmetszetei díszítik. A hall, melynek plafondja és falai faberakásokból állanak, a fogadóterembe vezet, amelynek butorzata részben XIV. Lajos korabeli, részben antik nipeket tartalmaz. A fogadóteremből az ebédlőbe lehet jutni, mely a császár és a főhercegi család közös étkezője lesz. Az ebédlő mellett van a főhercegi tágas hálószoba menyegyes ágygyal. Fürdőszoba egészíti ki a lakhelyiségeket. E lakosztályokban Frigyes főherceg és a császár kísérete lakik. Az emeleten majdnem ugyanaz a beosztás látható, mint a földszinten, csak a berendezés díszesebb. Itt fog lakni a német császár. A hallban a lépcső följárata felett hatalmas kitömött sas terjeszti szárnyait. A német császár fogadószobájában virágokat és fenyőt helyeztek el s a díszítésnél különböző magyar háziipari himzési munkálatok vannak elhelyezve. A császár íróasztalán keretben a császárné képe, egy másik asztalon az ifjú Viktória Luiza hercegnő arcképe mosolyog le császári atyjára. Egy másik hármastáblán képsorozatban királyunk arcképe látható lovassági tábornoki egyenruhában. A padlót rózsaszínű szőnyeg borítja. Az ablakokat hasonló színű függönyök takarják. A fogadóteremből, illetőleg a dolgozószobából jobbra a császár hálószobájába jutunk, mely a fürdőszobába vezet. A fogadószobától balra vannak Izabella főhercegnő lakosztályai. Az összes tágas szobákat a plafondra illesztett üvegcsilláros villamos égőtestek látják el a világitással, amihez külön villamos telep épült. A császár asztalán a vadászterület zsebben hordozható térképe, íróasztalán az új kastélyt ábrázoló képes levelezőlapok vannak elhelyezve. Szemben a kastélyval külön földszinti épületben helyezték el a konyhát és az élelmiszerkészleteket. A konyha több teremből áll és a főszakács már itt szorgoskodik. Minden egyes tárgy elhelyezésére maga Izabella főhercegnő ügyel és az egész napon át, sőt még a késő éjjeli órákban is intézkedik és figyelme a legapróbb részletekre is kiterjed. Gróf Cappy Fülöp kamarás, Jobb Fülöp magyar udvari titkár, a főhercegi vadászok főintézőjénél, Ambros Frigyesnél és Fenningberger kerületi vezetőnél laknak. A többi vendégeket barakkokban berendezett szobákban helyezik el, ahol posta- és táviráda is működik. A külön posta és udvari táviró berendezése céljából szerdán érkezik

oda Oprisch Péter, a pécsi kerületi magyar királyi posta- és táviráda főigazgatója, a kereskedelemügyi minisztérium részéről Blazsejovszky Károly, az udvari távirók főfelügyelője és Kaffka József posta-főfelügyelő, Graf Ödön főtisztvel Nagykanizsáról. Berlinbe közvetlen táviró vezetékkel létesítettek. A telefonösszeköttetést a nagy távolság következtében nem lehetett bevezetni. Berlinből naponta futár jön a császárhoz a postával. Vasárnap este a környékbeli nép a kastély körül ünnepséget rendez. A nagykiterjedésű erdőterületnek csakis a felső részében vadászhat a császár, ahol a kilátások kedvezők, míg az érdekesebb alsó kerület a Duna kiömlése következtében megközelíthetlenné vált. A császár épen a legkedvezőbb időben jön a vadászterületre, mert csak most kezdődik a szarvasok bőségének ideje. A vadállomány rendkívül gazdag a felső területen is és szarvasok nagyobb csoportokban jönnek ki az erdőből a legelőre. A hatóság részéről szükséges intézkedések már befejeződtek.

A német császár Bécsben.

Bécs, szept. 12.

A német császár bécsi tartózkodásának hivatalos programja a következő: A német császár e hó 20-án délelőtt 1/29 órakor érkezik a hetzendorfi pályaudvarra, ahol fogadására a király és a főhercegek egyszerű kísérettel jelennek meg. A fejedelmi személyiségek ezután Schönbrunnba hajtának. A schönbrunni kastély kerti részében megy végbe a császár fogadtatása a hatóságok fejei által. Ennek megtörténte után Vilmos császár üdvözölni fogja a főhercegasszonyokat és Hohenberg Zsófia hercegnőt, azután fogadja a minisztereket és a legfőbb udvari méltóságokat. Délben 1/21 órakor déjeuner lesz. Délután a császár látogatásokat fog tenni az uralkodóház tagjainál. Este 1/27 órakor családi diner lesz Schönbrunnban. Este 10 órakor Ferenc Ferdinánd főherceg a Belvedere-kastélyban soirét ad, amelyen Vilmos császár részt vesz. Szerdán délelőtt Vilmos császár avarosházán meglekinti Matsch tanár festményét, amely a német szövetséges fejedelmek hódolatát ábrázolja. Délután 1 órakor Tschirschky nagykövet déjeunert ad. Délután 3 órakor a német császár meglekinti a vadászkiállítást. Este 7 órakor udvari ebéd lesz Schönbrunnban. Este 9 óra 20 perckor Vilmos császár a penzinger pályaudvarról elutazik. A Korrespondenz Wilhelm mértékadó helyről vett információk alapján valótlannak mondja azt a jelentést, mely szerint a német császár bélyei látogatása az ottani környék koleraveszélyessége miatt el fog maradni. A császár utazási programjában változás nem állott be.

Léghajózás és repülés.

Hogyan értem el a 2600 méter magasságot? Chavez francia aviatikus, ki nemrégén Issy les Moulineaux-ban 2608 méter magasságra szállott, Blériot-repülőgéppel, így mondja el rekordja történetét:

— Az Alpesek feletti repülőversenyre készülők és így feltétlenül meg kellett kísérelnem a 2100 méternyi magasságot elérni, mert a verseny vonala 2100 méter magasba emelkedik. Eddig rekordom 1774 méter volt. 4 óra 20 perc volt. Elég erős szél fujdogált, de az ég jóformán felhőtlen volt. A mechanikusom biztatott:

— Meg kell ragadni az alkalmat. Gyönyörű idő van!

Megfogadtam a tanácsot. 4 óra 41 perckor felemelkedtem és három széles kör után kisebb körökkel megkezdtem a felfelé siklást. 2500 méterig intenzív hideg volt. Egyszerre úgy éreztem, hogy orrom vére elindult, odakaptam, de nem az történt, hanem az, hogy az előbbi izzadság fagyott arcomra. Elértem a 2600 métert. Morane rekordja velem! Még egy pár méter, épen 36 perce voltam a levegőben visszaindultam. 6 perc múlva lenn voltam Ville d'Avraix mellett. Mondhatom, hogy nem volt semmi kellemetlen érzésem az egész ut alatt és a földet is teljesen friss erőben értem el.

Mi mindent követ el egy aviatikus? Emlegettük, hogy Léon Parisot francia aviatikus a napokban Párizs fölött elszállott és olyan szerencsétlenül ereszkedett le, hogy gépével kidöntött két gázlámpát. Az esetről Lambert párizsi köztörődő a következő rapportot írta a kerületi rendőrbiztos számára:

Köztörődő Lambert alássan jelenti: 5 óra 45 perckor reggel egy aeroplan, melyet Monsieur Leon Parisot vezetett a Rue du Tour 16. sz. előtt leszállott. Ereszkedése közben a 392—VII. és 394—VII. gázgőg állványokat ledöntötte. Nevezett aeroplan vezetőnek baja nem történt. Gázársaságot értesítettem.

A rendőrbiztos az esetre vonatkozólag egy hirlapíró előtt ezeket mondta:

— Volna jogunk Parisot ur ellen eljárni egész csomó paragrafus alapján. Tessék ide figyelni. Vádolhatók: 1. Gyors hajtás miatt, 2. mert nem volt a gépen számlap, 3. mert nem volt jelzőkészüléke, csengő vagy trombita, 4. vádolhatók közszend háborítás miatt, 5. hajtási engedély miatt, 6. mert nem volt nyilvános felszállási engedélye, 7. rongálás miatt.

Még egész sereg alkalmunk volna vádat emelni, de nem tesszük. Hanem itt az ideje, hogy a város feletti repülésekre szabályokat létesítsen a kormány.

Százezer frank dij egy új motorra. Dausset párizsi községtanácsos kijelentette egy újságírónak, hogy százezer frankos dij kitűzését akarja javasolni olyan motor jutalmazására, amely a legkönnyebb és mégis a legellenállóbb. Most, midőn a léghajózás főkérdése, hogy a levegőnél nehezebb készülékek alkalmasak-e a repülésre, meg van oldva, a motor kérdése még az a feladat, amely még megoldásra vár. Dausset kijelentette még, hogy a dijbán csak francia gyártmányu motor része-sülhet.

Aviatikus a tengerben. Lorraine aviatikus vasárnap Holiheadban felszállt, hogy átrepülje az ir tengert, de motora elromlott és kétszáz méterrel az ir part előtt kénytelen volt a tengerbe ereszkedni. Lorraine uszva szárazföldre jutott, készülékét pedig egy arra haladó gőzös halásza ki.

Menekül a bihari betyár.

— Kiküldött tudósítónk jelentése. —

Nagyvárad, szept. 11.

Kedden lesz kerek két hete annak, hogy a hájói dombon ráakadtak az öreg oláh marhakereskedő verbefagyott holttestére. Másnap ott volt már két csendőrőrmester Berettyószentmártonban, a Vitális Imre portáján. Egy risz-rosz tollas vadászkalapot mutattak a menyecskeknak, mert a gazda nem volt otthon.

— Ismeri-e Vitálisné ezt a kalapot?

A fiatal asszony rémülten csapta össze a kezét:

— Uram Jézusom. Az Imréé! Mi van vele?

Bizony azt a kalapot a véres fejű halott közelében találták a csendőrök, akik most már eleget tudtak. Vitális Imre világéletében puskás ember volt, szilaj, forró indulatú. A keze hamar eljárt. Szamosújváron is azért csücsült harmadféltét. Az egész falu félt tőle. Tudták a csendőrök, hogy nincs egyebe, mint az apró háza, fél szeszsiós telke, pár láné kukoricája; mégis Pestre, Váradra járt kártyázni, sokat költött szép lányokra, puskára, s mindenre volt pénze, amit a szeme-szája megkívánt. Látták is a gyilkosság napján a gazdag kupeccel. Minden jel azt vallotta, hogy Vitális ölte meg a kereskedőt.

És mikor a csendőrök eltakarodtak a házából, képéből kikelve, csapzott hajjal, egyszerre csak előkerült és amint megtudta, hogy ráismertek a kalapjára, egy lövéssel a beteg felesége szemelátára megölte a napát, Bacsa Zsuzsánnát.

Két hete már ennek, s azóta jóformán étlen-szomjan, éjjel-nappal fáradatlan úzi százötven csendőr a sárréti betyárt. Vitális Imre egy derék szál zsandárt is leterített azóta, egy másikat nyomorékká tett a lövése egész életére.

Százötven csendőr! Micsoda hatalom. Egy csendőr könnyű szerrel pusztít szét egy vásárt, s most százötven csendőr nem bir egy emberrel! Pedig a Berettyó rekettys partja körül Ujjalutól Csökmőig mindent tüvé tettek ezek a szegény, agyonfáradt, megkínzott csendőrök. Nincs az a bucca, amibe bele ne rugtak volna, nincs az a kazal, amelyben ne járt volna a szurony, nincs az az árok, nincs az a zombik, amit fel ne turtak volna, az a padlás, az az istálló, az a pajta, amit csendőr szeme meg nem vizitált. Soha ilyet! Minden éjszaka szomoruan, most már röstelkedve teszik meg jelentésüket a szakaszparancsnokok. Nincs, nincs! . . . Így még gonosztevő nem bujdosott el az üldözői elől . . .

Ott járunk Berettyószentmártonban, Vitális Imre falujában. Ez a csendőrök főhadiszállása. Telegyűjtötték Bihar minden részéből az őrsöket. A csapatok most Zsáka és Mezősass körül járnak. Két óriás rajvonalban, hetven-hetven csendőr keresi a nádasokban a vérvó betyárt.

— Uram — mondja valami mélységesen tragikus keserűséggel egy őrsvezető, hatalmas ködvágó ember — ne adjon az uristen nekem egyebet, csak löjje át az a rongy az egyik kezemet. De aztán foghassam meg a másik kezemmel! . . .

Amint az elszánt, erős ember szeme ijesztő zöld fényben csillog, bizony elképzeljük, mivé válna az a semmiházi, bicegő gazember az acél ujjak között.

Mélyen sajnáljuk a derék csendőröket, akik maguk mondogatják, hogy a pandurok is elbántak volna már ennyi idő alatt a bujdosóval. A szép, takaros zsandárokról nyolc nap óta nem került le a